

Andet Afsnit.

Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Læreanstalts økonomiske Anliggender.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

I. Universitetets Almanakprivilegium.

Ved Skrivelse af 11te Marts 1895 indsendte Almanakkomiteen til Konsistorium en Skrivelse fra det kgl danske Landhusholdningsselskabs Sekretariat, hvori dette udbad sig Oplysning om, hvor vidt der maatte være noget til Hinder for, at Selskabets Almanakstykke i Almanakken for Aaret 1896 blev ledsaget af nogle faa Illustrationer i passende Maalestok, samt om Omfanget af den Plads der vilde kunde indrømmes Almanakstykket. Komiteen henedede derhos Opmærksomheden paa den af Konsistorium under 18de December 1879 tagne Bestemmelse om Optagelse i Almanakken af »Vejledning angaaende Nyfødtes Øjenbetændelse«.

Konsistorium anmodede i denne Anledning i Skrivelse af 8de April 1895 Almanakkomiteen om at tilkjendegive Landhusholdningsselskabets Sekretariat, at der ikke vilde være noget til Hinder for, at Selskabets Almanakstykke for 1896 blev ledsaget af nogle faa Illustrationer i passende lille Maalestok, naar Selskabet selv vilde bære de med de fornødne Træsniits Tilvejebringelse og Galvanisering forbundne Udgifter, men at der under Hensyn til, at en Vejledning angaaende Nyfødtes Øjenbetændelse agtedes gjenoptaget i Almanakken for 1896, ialt kun vilde kunne indrømmes Selskabet 6½ Almanaksider til dets Stykke i den paagældende Almanak. Konsistorium meddelte derhos, at det havde rettet en Anmodning til Professor i Ophthalmologi, Dr. med. Edm. Hansen Grut om at udarbejde en Vejledning til Behandling af »Nyfødtes Øjenbetændelse inden Lægens Komme« til Optagelse i Almanakken for 1896 med Tilføje, at der hertil vilde kunne raades over 1½ Almanaksider, samt at Redaktionshensyn gjorde det nødvendigt for Almanakkomiteen at have Manuskriptet i Hænde inden Midten af Maj Maaned.

— Ved Skrivelse af 14de November 1894 meddelte Kirke- og Under-

visningsministeriet efter Indstillinger fra Konsistorium og Almanakkomiteen Navigationslærer Vilh. Rasch i Aalborg som Befuldmægtiget for norsk Sømandspræst i Rotterdam Thorv. Isaachsen Tilladelse til Indførelse her i Riget af »Sømandskalenderen«, hvori agtedes optaget en Almanak og hvis øvrige Indhold vilde blive Oplysninger vedrørende Sømandsstanden, for 1895 og indtil videre paa følgende Vilkaar:

1. Til Erstatning for det Tab, der paaføres Universitetet ved Forhandlingen af bemeldte Almanak, betales 8 Øre pr. Exemplar til Universitetskvæsturen, som udleverer de trykte Exemplarer, efter at de ere blevne forsynede med Universitetets Stempel. Ved Parti-Indløsning af i det mindste 50 Exemplarer erholdes en Rabat af 20 pCt.;

2. Paa Skriftets Titelblad, ikke blot paa Omslaget, skal være anført Almanakkens Navn og forneden Almanakudgiverens Navn;

3. Særligt Salg af den kalendariske Del af ovennævnte Skrift er ikke tilladt;

4. Forinden Stemplingen finder Sted, bliver et fuldstændigt Exemplar af Skriftet hvert Aar at afgive til Almanakkomiteen;

5. Alle Exemplarer blive direkte fra Udgifveren at tilstille Universitetskvæsturen;

6. Alle Omkostninger afholdes af Udgifveren;

7. De Exemplarer, som ikke benyttes, kunne i uskadt Stand tilbageleveres Universitetskvæsturen inden 31te December i det Aar, for hvilket Almanakken gjælder;

8. Restoplaget kan erholdes udleveret efter den 1ste April i det derpaa følgende Aar.

— Ved Ministeriets Skrivelser af 14de og 30te November 1894 blev der meddelt henholdsvis Boghandler E. Henningsen i Holbæk Tilladelse til at optage Universitetets fuldstændige Almanak i et Skrift kaldet »Landbrugets Lommebog« og hvis øvrige Indhold vilde blive Skemaer og Oplysninger til Brug for Landmændene, for 1895 og indtil videre, mod at betale 12½ Øre pr. Exemplar til Universitetet, og Revisor ved Statsbanerne Deichmann, Trafikassistent Hagen og Stationsforstander Wolf Tilladelse til indtil videre at optage Universitetets fuldstændige Almanak, i et Skrift, kaldet »Jernbane Lomme kalender«, hvis øvrige Indhold vilde blive Jernbanekort og Oplysninger til Brug for Jernbanefunktionærer, mod at betale 12½ Øre pr. Exemplar til Universitetet. Vilkaarene for Tilladelserne vare iøvrigt de samme som med Hensyn til »Sømandskalenderen«, dog at der under 2. tillige forlangtes »Trykkeriets Navn« samt under 5. »alle Exemplarer blive direkte fra vedkommende Trykkeri at afgive til Universitetskvæsturen, ledsaget af Trykkeriets Attest om Oplagets Størrelse«.

— Paa lignende Betingelser som for de 2de sidstnævnte Kalendere blev der ved Konsistoriums Skrivelser af 12te, 14de og 23de November 1894 samt 6te August 1895, mod en Afgift af 4 Øre pr. Exemplar til Universitetet, meddelt Tilladelse til Optagelsen af Dagfortegnelser henholdsvis i et af Ingeniør Ammentorp og Arkitekt Uldall udgivet Skrift, kaldet »Lommebog for Haandværkere«, hvis øvrige Indhold vilde blive Oplysninger til Brug for Haandværkere; i et af Stud. mag. H. P. S. Stein og Stud. juris H. Green

udgivet Skrift, kaldet »Centauren, Studenternes Julekalender«, hvis øvrige Indhold vilde blive Fortællinger og Illustrationer, i et af Lærer L. Pedersen ved Kommuneskolen i Narup udgivet Skrift, kaldet »Aarbogen for Folkeskolen«, hvis Indhold vilde blive Oplysninger til Brug for Lærere; og i et af Kvindernes Udstillings Litteraturudvalg ved Fru Erna Juel Hansen udgivet Skrift, kaldet »Kvindernes Udstillings Kalender«, hvis øvrige Indhold vilde blive af fortællende Natur.

II. Forandring med Hensyn til de af Sognepræsten for Trinitatis Kirke oppebaarne Andele i de akademiske Gebyrer.

Efter at Sognepræsteembedet ved Trinitatis Kirke var blevet ledigt ved Pastor Schepelerns Udnævnelse til Provst for Holmens Provsti og Sognepræst for Bremerholms Menighed, indsendte Konsistorium under 23de April 1895 til Kirke- og Undervisningsministeriet en Skrivelse, hvori det bemærkede følgende.

I det ved kgl. Resolution af 11te Januar 1839 approberede akademiske Sportelreglement, jfr. Selters Aarb. f. 1839 S. 53 ff., fandtes optaget Bestemmelser om, at en Andel i forskellige Gebyrer skulde tilfalde Præsterne og Kirkebetjentene ved Trinitatis Kirke, hvoriblandt Sognepræsten for Trinitatis Kirke: ved theologisk Embedsexamen 4 Kr. og ved juridisk Embedsexamen 4 Kr. samt for Udfærdigelsen af testimonium publicum 1 Kr. 50 Ø. Som det af de sammesteds Side 42 anførte Forhandlinger vilde ses, havde allerede ved Sportelreglementets Affattelse Konsistorium stillet Forslag om, at disse tillige med andre Andele skulde bortfalde, og Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler var enig i at foreslaa, at der maatte udvirkes en kgl. Resolution for, at disse Afgifter, efterhaanden som de daværende Kirkebetjente afgik fra Embederne, maatte ophøre; men dette Forslag strandede paa Kancelliets Modstand. Da dernæst i Aaret 1868 Forbindelsen mellem Trinitatis Kirke og Universitetet endelig opløstes derved, at Patronatet over Kirken overgik fra Konsistorium til Magistraten, gjorde Konsistorium paany med Styrke gjældende, jfr. Univ. Aarb. f. 1864—71 II. Bind S. 252—54, 263 og 266, at der dermed ogsaa maatte følge Bortfalden af de paagjældende Andele for Kirkens Præster og Betjente i de akademiske Gebyrer; men heller ikke den Gang lykkedes det at faa Universitetet friet fra denne Byrde.

Da derpaa i Aaret 1882 Tjenesterne som 1ste og 2den Graver bleve sammendragne, og der i den Anledning blev Spørgsmaal om, hvorvidt den ene tilbageværende Graver nu skulde nyde den begge Graverne hver for sig tidligere tillagte Andel i Gebyrerne, kom Spørgsmaalet for Kirkebetjentenes Vedkommende atter paa Dagsordenen, og Konsistorium benyttede da Lejligheden til paany at hævde sit berettigede Krav paa Frigjørelsen af Pligten til at erlægge de nævnte Andele, jfr. Univ. Aarb. f. 1882—83 S. 260. Ved Skrivelse af 20de Juni 1883 afgjorde Ministeriet Spørgsmaalet for Graverens Vedkommende derhen, at han skulde beholde begge Graveres Andele, saa længe der ikke var taget Bestemmelse ved indtrædende Vakance om Inddragelse af de forskellige Embeder og Tjenester ved Trinitatis Kirke til-

lagte Andele af akademiske Gebyrer; hvad det sidste Spørgsmaal angik, forbeholdt Ministeriet sig senere at tage Bestemmelse, naar de derom med Biskoppen over Sjællands Stift og Kirkens Patronat indledede Forhandlinger vare afsluttede, hvilket endnu ikke var sket.

Da der nu ved Sognepræst Schepelerns Forflyttelse var indtraadt Ledighed i Sognepræsteembedet, maatte Konsistorium atter inhædere Universitetets efter dets Skjøn fuldt berettigede Krav paa at fries for Erlæggelsen af fornævnte de tidligere Sognepræster tillagte Andele i de akademiske Gebyrer, saa vist som det ikke blot maatte fastholde alle de i de tidligere Forhandlinger til Støtte derfor anførte Grunde, men yderligere fandt dem bestyrkede ved senere stedfundne Begivenheder. Under Forhandlingerne om Anordning af 26de September 1890 angaaende Omordning af de juridiske Examinere, jfr. Univ. Aarb. f. 1889—90 S. 103, fastholdt Fakultetet med Styrke, at det var en Abnormitet, naar de 4 Kroner, som ved den statsvidenskabelige Examen vare tillagte Dekanus som Vederlag for hans Arbejde, ved den juridiske Embedsexamen tilfaldt Sognepræsten ved Trinitatis Kirke; og naar det ikke den Gang foreslog nogen Ændring deri, var det kun, fordi de Forhandlinger, som Forslag til Ændring vilde have fremkaldt, kunde forudses at ville forhale Ordningens Gjennemførelse. Derfor nøjedes Fakultetet den Gang med at foreslaa den i Anordningen optagne Bestemmelse i § 16, sidste Stykke, at »naar den nuværende Sognepræst ved Trinitatis Kirke afgaar, bliver det at afgjøre, om de ham i visse Tilfælde tillagte 4 Kr. for Fremtiden skulle tilfalde Dekanus«.

Da denne Forudsætning nu var indtraadt, skulde Konsistorium forny sit Andragende om, at den Sognepræsten for Trinitatis Kirke for Tiden tilkommende Andel i de akademiske Gebyrer fremtidig maatte bortfalde. Som det vilde ses af de anførte Bestemmelser i Sportelreglementet, jfr. Universitetets Retsregler, var det kun ved den theologiske og den juridiske Embedsexamen, at der var tillagt Sognepræsten Andel i Gebyrerne, og til Gjengjæld var det Dekanus i Fakultetet, der ikke fik den Andel, som ved den statsvidenskabelige og ved den lægevidenskabelige Examen. Nu var det vel dog en Sætning, som havde almindelig sædelig Gyldighed, at en Arbejder er sin Len værd; medens omvendt Sætningen: Den ene Arbejdet, den anden Lønnen, næppe fandt nogen Forsvarer. Men naar man saa spurgte, hvem der udførte Arbejdet, saa turde det være vanskeligt at paa-vise nogen som helst Andel i dette, der udførtes af Trinitatis Kirkes Sognepræst, hvorimod Dekanus havde hele Examensledelsen gennem Opslag, Berømmelse af Møder, Ordning af Opgaver, Afgjørelse af forefaldende Andragender og Forespørgsler, Tilsyn med Notarius o. s. v. Naar man altsaa, som man burde, gik ud fra Sætningen om, at Lønnen fordeles i Forhold til Arbejdet, saa kunde der ikke være Tvivl om, hvem der med Rette kunde gjøre Krav paa Andel i Lønnen. Da derhos Dekanatet i de nævnte Fakulteter gik paa Omgang, vilde en Henlæggelse til Dekanus ogsaa paa Omgang komme samtlige Professorer tilgode, og disse vilde derigjennem yderligere opnaa et billigt Vederlag for det dem paahvilende Examensarbejde, der paa Grund af det uforholdsmæssig store Antal Studerende i de nævnte Fakulteter ogsaa var uforholdsmæssig strængt. Ved den lægevidenskabelige

Examens første og anden Del fik derfor ogsaa Dekanus henholdsvis 8 og 4 Kroner; hvad Forhold var der saa i, at han aldeles ikke fik noget som helst Vederlag ved theologisk og juridisk Embedsexamen.

For det juridiske Fakultets Vedkommende kom hertil endnu den Omstændighed, at den tidligere juridiske Examen for Ustuderede, ved hvilken Professorerne nød en Indtægt af 8 Kroner af hver Examinand, nu var bortfalden, og Tillægget af 4 Kroner ved den fuldstændige juridiske Embedsexamen vilde derfor yde en delvis Erstatning for det Indtægtstab, som Professorerne ved denne Forandring havde lidt.

For saa vidt man imod denne Betragtning maatte henvise til, at Andelen i Examensgebyrer var et Vederlag, der ydedes Sognepræsten, fordi Regensen ligger i hans Sogn, skulde Konsistorium under Henviisning til de Grunde, det tidligere havde gjort gjældende herimod, henvise til, at det dog var underligt, at Vederlaget alene blev udredet af enkelte Examensgebyrer. Hvad Mening var der i, at Theologerne og Juristerne skulde yde, andre ikke? Nej det rette Forhold var tværtimod, at Andelen vare Overleveringer fra den Tid, da Trinitatis Kirke var Studenternes Kirke ligesom Frue Kirke var Professorernes; men efter at dette Forhold mellem Kirken og Studenterne var ophørt, bortfaldt ogsaa Andelenes ratio essendi. Ved alle nyere Examinere fandtes de ikke, og det var da ogsaa urigtigt at bevare dem i Henseende til de ældre Examinere, naar deres rette Tilblivelsesgrund dog forlængst var bortfalden og deres uberettigede Vedbliven ikke kunde andet end virke som en uheldig og forstyrrende Abnormitet. Selv om disse Andele faldt bort, vilde nemlig Sognepræsten have Vederlag for sin Embedsgjerning som Regensens Sognepræst ved det ham tillagte Kommunitetsstipendium paa 208 Kroner. Særlig skulde Konsistorium derhos gjentagende fremhæve, at det ud fra det i Ministeriets Skrivelse af 27de Januar 1869 fremhævede Synspunkt, at de paagjældende Andele bleve betalte af de Studerende gennem Universitetet til Præsten, var grundlovmæssig aldeles utilladeligt at paalægge alle Studerende uden Hensyn til Trosbekjendelse at yde de paagjældende Afgifter.

Da Trinitatis Sognekalds aarlige Nettoindtægt ifølge »Oversigt over Sognekaldenes Indtægter efter Gjennemsnit for Aarene 1883—92« S. 6—7 udgjorde 9811 Kroner, vilde den af den foreslaaede Omordning flydende Indtægtsformindskelse, ifølge den vedlagte Opgjørelse (se næste Side) for ovennævnte Aar i Gjennemsnit 618 Kr. 50 Ø. aarlig, heller ikke med Føje kunne paaberaabes mod Fyldestgjørelsen af Universitetets berettigede Krav, da som bekjendt Professorernes højeste Embedsindtægt som saadanne kun var 7200 Kr. og Begyndelseslønnen endog kun 3600 Kr.

I Henhold til de anførte Grunde og de tidligere paaberaabte Udtalelser skulde Konsistorium derfor andrage om, at den kgl. Resol. af 11te Januar 1839 angaaende det akademiske Sportelvæsen ændredes derhen, at der ved theologisk og juridisk Embedsexamen blev tillagt hvert Fakultets Dekanus det Beløb af 4 Kroner, der nu udrededes til Trinitatis Sogns Præst, medens det Beløb af 1 Kr. 50 Ø., som nu udrededes til Sognepræsten for Udfærdigelsen af testimonium publicum, fremtidig tilfaldt Universitetets Kasse.

Da Trinitatis Kirkes residerende Kapellani kort efter blev ledigt ved residerende Kapellan Jensens Udnævnelse til Sognepræst ved denne Kirke, anholdt Konsistorium i Skrivelse af 1ste Juli 1895 til Kirke- og Undervisningsministeriet om, at de Kapellaniet ifølge det ved kgl. Resolution af 11te Januar 1839 approberede Sportelreglement tilkommende Andele i forskellige Gebyrer, nemlig ved Immatrikulationen af hver af de Studerende 2 Kr. og for Udfærdigelse af testimonium publicum 1 Kr. 50 Ø., ikke længere maatte tillægges Kapellaniet, men at de 2 Kr. blev eftergivet de Studerende, saa at de i Stedet for 22 Kr. for Fremtiden kun erlagde 20 Kr. i Immatrikulationsgebyr, samt at sidstnævnte Beløb af 1 Kr. 50 Ø. for Fremtiden maatte tilfalde Universitetets Kasse. Naar Immatrikulationsgebyret for Tiden var 22 Kr., turde nemlig af dette Tal tilstrækkelig fremgaa, at de 2 Kr. vare lagte til for at skaffe Kapellanen en Indtægt, og at derfor ved denne Afgifts Bortfalden Studenterne ogsaa maatte nyde godt af den. Indtægten af fornævnte Kapellani havde ifølge »Oversigt over Sognekaldenes Indtægter for Aarene 1883—92« S. 6—7 udgjort 4945 Kr. og Kapellaniets Andele i fornævnte Gebyrer ifølge den vedlagte Opgjørelse for samme Aar i Gjennemsnit 802 Kr. 50 Ø.*). Konsistorium henstillede derhos, hvis Ministeriet skulde nære Betænkelighed ved denne Indtægts Bortfalden uden Vederlag, at Kommunitetsstipendiet til Kapellanen paa 69 Kr. 33 Ø. blev søgt forhøjet med et saadant Beløb, som Ministeriet maatte finde rimeligt, da Kommunitetet formentlig hellere burde udrede et saadant fremfor at kræve det af samtlige Studerende uden Hensyn til Trosbekjendelse, hvilket ikke var i Overensstemmelse med Grundloven. I det Rigsdagen forelagte Forslag til Lov om Ordningen af de kirkelige Forhold i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg saaes der heller ikke at være taget Hensyn til de heromhandlede Indtægter, men kun i § 9 til de ved Legater eller andre private Dispositioner gejstlige Embeder tillagte Indtægter.

*) Ifølge de indsendte Opgjørelser udgjorde Indtægterne fra Universitetet i Aarene 1883—92:

<i>For Sogne- præsten:</i>	1883. Kr.	1884. Kr.	1885. Ø.	1886. Kr.	1887. Kr.	1888. Ø.	1889. Ø.	1890. Ø.	1891. Ø.	1892. Ø.							
For theologisk Embedsexamen	144.	176.	„	176.	160	248.	„	336.	„	260.	„	276.	„	336.	„	332.	„
for fuldstændig juridisk Embeds- examen....	260.	188.	„	176.	220.	260.	„	316.	„	296.	„	304.	„	436.	„	168.	„
for filologisk-hi- storisk Embeds- examen....	12.	8.	„	4.	„	4.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
for testimonia publica....	96.	118.50	87.	99.	100.50	103.50	106.50	93.	„	145.50	139.50						
Ialt....	512.	490.50	443.	479.	612.50	755.50	662.50	673.	„	917.50	639.50						

For Kapellanen:

For Immatrikulationer...	560.	646.	„	650.	696.	658.	„	722.	„	802.	„	712.	„	762.	„	728.	„
For testimonia publica...	96.	118.50	87.	99.	100.50	103.50	106.50	93.	„	145.50	139.50						
Ialt...	656.	764.50	737.	795.	758.50	825.50	908.50	805.	„	907.50	867.50						

Ialt for de 10 Aar 1883—92 for Sognepræsten: 6185 Kr. eller gjennemsnitlig om Aaret 618 Kr. 50 Ø.

Ialt for de 10 Aar 1883—92 for Kapellanen: 8025 Kr. eller gjennemsnitlig om Aaret 802 Kr. 50 Ø.

I de af Ministeriet udstedte Opslag om fornævnte 2 Embeder blev der optaget en Bestemmelse om, at den nye Sognepræst og den nye Kapellan »skal være pligtig til, naar forlanges, uden Vederlag at afstaa de Embedet hidtil tillagte Indtægter fra Universitetet«.

Under 4de September 1895 tilskrev Kirke- og Undervisningsministeriet Konsistorium saalydende:

»Ministeriet har i Henhold til det af Konsistorium anførte maattet anse det for billigt, at Dekanerne ved de respektive Fakulteter for Fremtiden oppebære de Gebyrandele, som hidtil ved den theologiske og juridiske Embedsexamen ere tilfaldne Sognepræsten. Derimod har man ikke kunnet finde, at de anførte Grunde i samme Grad tale for, at det Beløb, som nu udredes til Sognepræsten for Udfærdigelsen af testimonium publicum, fremtidig tilfalder Universitetets Kasse. Efter at Ministeriet i Overensstemmelse hermed har nedlagt allerunderdanigst Forestilling for Hs. Majestæt Kongen, har det behaget Allerhøjstsamme under 29de f. M. allernaadigst at resolve, at den kgl. Resolution af 11te Januar 1839 angaaende det akademiske Sportelvæsen ændres derhen, at der ved theologisk og juridisk Embedsexamen tillægges de respektive Fakulteters Dekani de Beløb af 4 Kr., der nu udredes til Trinitatis Sogns Præst«.

III. Afløsning af de Universitetet og Kommunitetet tilhørende Kongetiender og de Universitetet tilhørende Kirkers Tiender.

Under Henvisning til kgl. Resolution af 15de December 1843 § 5, jfr. kgl. Resol. af 22de December 1837 § 4, udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig i Skrivelse af 9de Juni 1894 Konsistoriums Erklæring om, paa hvilke Vilkaar og under Iagttagelse af hvilke Regler der eventuelt i Henhold til Lov af 8de Maj 1894 om Adgang til at afløse Tiender vilde kunne indgaas Overenskomst om Afløsning af de Universitetet, Kommunitetet og Sorø Akademi tilhørende Kirkers Tiender samt af de bemeldte Stiftelser tilhørende Kongetiender. Med Ministeriets Skrivelse fulgte tillige Ministeriets Cirkulære af 2den Juni 1894 til Stiftsøvrighederne.

I den af *Universitetets Kvæstor* efter Konsistoriums Anmodning afgivne Erklæring af 11te September 1894 bemærkedes følgende:

Af Kongetiende ejede Universitetet 28 Tdr. 6 Skpr. Rug, 5953 Tdr. 2 Skpr. $3^{19}/_{36}$ Fdk. Byg, 9 Tdr. 5 Skpr. Havre og 193 Kr. i Penge, Kommunitetet derimod 213 Tdr. 3 Skpr. $2^{17}/_{24}$ Fdk. Rug, 15714 Tdr. 5 Skpr. $1^{17}/_{24}$ Fdkr. Byg, 275 Tdr. 7 Skpr. $1^{3}/_{4}$ Fdk. Havre samt 402 Kr. 65 Ø. i Penge. Af Kirketiende ejede Universitetet (for 13 Kirker) 109 Tdr. 7 Skpr. $2^{1}/_{12}$ Fdk. Rug, 3122 Tdr. 1 Skp. $2^{3}/_{4}$ Fdk. Byg, 99 Tdr. 3 Skpr. $2^{11}/_{12}$ Fdk. Havre og 305 Kr. 83 Ø. i Penge, Kommunitetet derimod intet. Det var saaledes Kommunitetet, der havde den største Tiende til Eje, og det vilde let ses, at dette Statsinstitut havde stor Interesse i at bevare den nuværende Ordning. Efter denne var en betydelig Del af Kommunitetets Midler absolut sikret som en saadan Grundbyrde, at Indtægten skiftede med Tiderne og derfor ogsaa med de Krav, som disse stillede. Naar derimod Tienden blev afløst efter de Priser, som gjaldt for et kort Tidsrum i Nutiden — og ander-

ledes vilde en Afløsning ikke kunne ske — og der saaes Aarhundreder frem i Tiden, saaledes som Kommunitetet allerede havde Aarhundreder at se tilbage paa, var der al Grund til at antage, at en Tiendeafløsning med Tiden vilde vise sig at være bleven Kommunitetet til Tab, endog bortset fra den Usikkerhed, som vilde følge med Anbringelsen af den kontante Afløsningssum. For Universitetets Vedkommende vilde den samme Opfattelse have Gyldighed. Herimod vilde der formentlig ikke med Grund kunne indvendes, at da Kommunitetet bar sig selv, medens Universitetet blev opretholdt af Statskassen, og da fremdeles en eventuel Afløsningssum for dettes Tiende, det være sig Konge- eller Kirketiende, vilde blive at føre til Afdrag i Statskassens Tilskud for det Aar, hvori Afløsningssummen maatte komme til Indtægt, var Spørgsmaalet her kun om, hvad Statskassens Tarv krævede, medens det for Universitetet som Statsinstitut kunde være ligegyldigt, at det aarlige Tilskud fra Statskassen blev forøget. Hvad angik en eventuel Afløsningssum for Tiende, maatte det dog erindres, at Folkethinget ved den Afstemning, der afgjorde den nuværende Postering af Tilskuddet til Universitetet fra Statskassen, jfr. Folkethingstidende 1889—90 Sp. 3683—86 og den forud gaaende Forhandling, erkjendte den i Samlingen 1881—82 trufne Overenskomst med Landstthinget om Forbrug af Universitetets Kapitalformue, jfr. Rigsdagstidende 1881—82 Tillæg B Sp. 1083—86, for at være bragt til Udførelse allerede ved Forbruget af dets Prioritetsobligationer. Det endnu bestandig i Finansloven som særligt Fond opførte Universitet maatte derfor under sin Formue bevare en eventuel Afløsningssum, det være sig for Konge- eller Kirketiende, indtil det muligvis ved en ny Overenskomst maatte blive vedtaget, at ogsaa en saadan Kapital vilde blive at opbruge, et Spørgsmaal, som dog næppe vilde opstaa, eftersom den Tanke, der bar hin Overenskomst for 1882 frem, nemlig at Rigsdagen behøvede et Forbrug af Universitetets Formue for fuldt at kunne udøve sin Indflydelse paa dets Bevillingsforhold, allerede længe i Folkethinget havde været anerkjendt for grundløs (jfr. blandt andet Yttringer fra Finansudvalgets Ordfører i Folkethingstidende 1889—90 Sp. 3620—21). Naar dette maatte forholde sig saaledes, vilde det fremdeles ses, at Universitetet, der endnu bestandig alene i Jordegods havde en betydelig Formue, for Tiden at vurdere til mere end 5 Millioner Kroner, var interesseret i, at denne Formue ikke undergik en Forandring, hvorved den i Tidernes Løb maatte antages væsentlig at ville tabe i Værdi.

Efter det anførte maatte det ubetinget anses for ønskeligt, at Universitetet og Kommunitetet ikke indvilligede i Afløsning af deres Tiender, lige saa lidt som det for Sorø Akademi (der ikke ejede Kongetiende) vilde kunne anses for tilraadeligt at gaa ind paa en Afløsning af dets Kirketiende. I den Tale, hvormed den daværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Goos, i Landstthinget betegnede sin Stilling til den nu foreliggende Lov af 8de Maj 1894, jfr. Landstthingstidende 1893—94 Sp. 2013 ff., yttrede Ministeren, idet han saa hen til de kirkelige Interesser, »at, medens han ikke vilde kunne være gaaet med til en Tvangsafløsningslov, havde han derimod overfor en Afløsningslov, der stiller sig paa Standpunktet: frivillig Overenskomst — hvor altsaa den ene Part, de forskellige kirkelige Interesser, fuldt ud kunne blive varetagne — ikke kunnet stille sig paa noget afvisende

Standpunkt«. Disse Ord og den i dem liggende Forudsætning om Muligheden af en forsvarlig Afløsning maatte nærmest antages at have angaaet Præstetienden, og det vilde ogsaa ses, at der i Præstens Forhold til sin Menighed, i hans Ønsker om at kunne undgaa Opkrævning af Tiende hos dem er et Moment, der kunde gjøre en Afløsning ønskelig for ham. Men naar Ministeren tillige havde betonet Frivilligheden som Betingelse for Afløsning, og naar det om Universitetet og Kommunitetet maatte erkjendes, at deres Interesser maatte føre dem bort fra en Afløsning af deres Tiender, turde det haabes, at en Afløsning ikke vilde blive gennemført, og dette saa meget mere som der, saa vidt Kvæstor bekjendt, under Forhandlingerne om Loven ikke blev taget Sigte paa saadanne Instituter som Universitetet og Kommunitetet og derfor heller ikke blev berørt, hvor vidt det lod sig forene med Statens Interesse, at saadanne Instituter blive løsnede fra den urokelige Grundvold, som for alle Tider maa antages at være givet dem i den til Jorden knyttede Indtægt.

For det Tilfælde, at Ministeriet dog skulde beslutte sig til at imødekomme et eventuelt Andragende om Tiendeafløsning for Universitetets eller Kommunitetets Vedkommende, maatte Kvæstor indtrængende tilraade, at der til Grund for Afløsningen fordredes lagt Gjennemsnittet af de, fra nu af at regne, sidste 24 Aars Kapitelstaxter for Sjællands Stift, saaledes at de tvende højeste og de tvende laveste Aar bleve udskudte, altsaa for Rug 12 Kr. 03 Ø., for Byg 11 Kr. 34 Ø. og for Havre 7 Kr. 99 Ø. Indtil videre maatte da disse Værdier fastholdes, uanset det med hvert forløbende Aar skiftende Gjennemsnitstal, og dette allerede af praktiske Grunde, idet de nævnte Statsinstituter tilsammen havde over 15000 Tiendeydere, saaledes at en Udregning af det Beløb, der for hver af dem vilde udkomme som Afløsningssum, først vilde kunne tages op paany, naar der maatte være indtraadt en væsentlig Forandring i Gjennemsnittet af Kapitelstaxter for de sidste 24 Aar. Ved en Afløsning paa foranførte Grundlag vilde der nogenlunde ligeligt være taget Hensyn til saavel gode som slette Aar, og af de i Ministeriets Cirkulærskrivelse til Stiftsovrighederne nævnte Afløsningsmaader vilde det ogsaa ses, at Afløsningen efter de 24 Aars Kapitelstaxter i Henhold til Lov af 21de Juni 1854 var den eneste endnu virkende, medens derimod Afløsningen efter 10 Aars Kapitelstaxter kun var bleven valgt i Tilfælde, hvor den paagjældende Lov strax var helt at gennemføre, saaledes at det bestemte Gjennemsnitsbeløb, hvorom det gjaldt, forelaa som kjendt og derfor kunde tages med i Betragtning ved Lovforslagets Vedtagelse. Naar det saaledes maatte tilraades at følge Analogien fra Lov af 21de Juni 1854 § 3 i Fastsættelsen af et aarligt Afgiftsbeløb som Grundlag for en eventuel Afløsning af Universitetets og Kommunitetets Tiender, turde der dog være Anledning til, medens den nævnte Lovbestemmelse fastsætter en Kapitalisering af den aarlige Afgift til det 25dobbelte Beløb, her at indskrænke Fordringen til en Kapitalisering til det 24dobbelte Beløb under Hensyn til, at ifølge Lov af 8de Maj 1894 § 5 de hidtil paa Tienden hvilende Skatter og Afgifter til det Offentlige bortfalder, naar en Tiende er afløst.

I foranførte Betæneligheder ved en eventuel Afløsning af Universi-

tetets Kirketiende var Spørgsmaalet alene betragtet fra dettes eget Synspunkt. Det stod tilbage at overveje, hvor vidt Universitetets Kirker maatte kunne være tjente med en Tiende afløsning, men dette forudsatte igjen en Opfattelse af, hvorledes Kirkerne overhovedet ville være stillede ved en Anvendelse af den foreliggende Lovs § 8.

Ejeren af en Kirketiende, paa hvilken der hviler Forpligtelse til Vedligeholdelse m. m. af en Kirke, var underkastet de Bestemmelser, som Lovgivningen allerede havde truffet og fremdeles maatte træffe til Varetagelse af Kirkens Tarv. Naar det til Exempel under Tidens Udvikling maatte findes ønskeligt at paalægge Kirketiendeejeren en Forpligtelse til at anskaffe Belysningsapparater til Kirken, havde det efter den hidtil værende Lovgivning været let at gennemføre en saadan ny Forpligtelse for ham. Efterhaanden som derimod en Afløsning af Kirketiender indtraadte efter Reglerne i Lov af 8de Maj 1894 § 8, altsaa saaledes at der til Kirkerne henlagdes Kapitaler, udregnede efter det nuværende Standpunkt i Fordringer til Kirketiendeejeren, vilde ny Lovgivning om Kirkeudgifter møde den Hindring, at der blev et stadigt stigende Antal af Kirker, hvis Formue slet ikke var beregnet paa en saadan ny Udgift, medens derimod den udløste Tiendeejer havde indvundet den Kapital, hvoraf i al Fremtid de ved ny Lov fastsatte Udgifter kunde have været afholdte. Allerede denne Opdæmningen for en videre Udvikling af den Lovgivning til Kirkernes Bedste, som tog sin Begyndelse med Kirkesynsloven af 19de Februar 1861, vilde for Kirkerne være betænkelig. Dernæst vilde det endog blot under Hensyn til de nu gjældende Lovgivnings-Krav til Kirketiendeejerne blive vanskeligt for den paagjældende Kommission, dennes bedste Villie forudsat, at ramme den rette Størrelse af den Kapital, som burde henlægges til Kirken, idet lettelig en eller anden af de ofte først efter et længere Tidsrum tilbage vendende Udgifter, som var at medtage under Kommissionens Skjøn, vilde kunne blive overset, og Kapitalen som Følge deraf vilde blive utilstrækkelig. Værst var det dog, at Sammensætningen af de paagjældende Kommissioner ikke gav nogen Sikkerhed for, at vedkommende Kirkes Interesse i Resultatet vilde blive varetaget.

Det syntes i den her omspurgte Lovbestemmelse at være forudsat, at naar Kommissionen bestod af den faste Formand for hvert Stift samt 4 Medlemmer valgte for hvert Tilfælde, 2 af Tiendeejeren og 2 af Tiendeyderne, vilde de modstridende Interesser hos Tiendeejerens og Tiendeydernes Repræsentanter kunne føre til et for den paagjældende Kirke retfærdigt Resultat. Det syntes imidlertid, at Interessen hos Tiendeejer som hos Tiendeydere maatte føre til en Nedbringelse, saa vidt muligt, af den for Kirken bestemte Kapital. Utvetydigt vilde dette fremgaa i mange Tilfælde, hvor Tiendeyderne selv eje Tienden, idet her ligefrem enhver Nedsættelse af Kirkens Kapital blev en Forøgelse af den Kapital, med hvilken de Paagjældende forlode Forholdet til Kirken. Men ogsaa i de Tilfælde, hvor Tiendeejeren og Tiendeyderne vare forskellige Personer, vilde deres Interesser kunne mødes i at udjævne deres Uenighed ved at lade det gaa ud over Kirken. Som et Exempel i grelle Træk forudsættes, at en Tiendeejer forlanger 60000 Kr., hvorimod Tiendeyderne kun ville give 50000 Kr., og at

fremdeles Kirken bør have afsat en Kapital af 40000 Kr. Det vilde da ses, at naar de 4 Kommissionsmedlemmer komme til et Skjøn om, at Kirken kan lade sig nøje med en Kapital af 30000 Kr., vil Tiendeejeren kunne gaa ind paa Tiendeydernes Tilbud om 50000 Kr., idet i saa Fald den Kapital, der bliver at udbetale ham, netop bliver de 20000 Kr., som efter de virkelige Forhold og hans oprindelige Krav var det Udbytte, han kunde paaregne. At Kommissionens faste Formand skulde være i Stand til væsentligt at afværge en saadan Interesserthed hos Kommissionens øvrige Medlemmer, kunde ikke forudsættes, eftersom han formentlig ikke engang kan anses for berettiget til at forlange Regnskaber forelagte fra Tiendeejeren, idet Kommissionen efter Lovens Udtryk kun har at afgive et »Skjøn« og ikke en Beregning, og fremdeles en nok saa omhyggelig Opstilling af Kirkens nuværende og fremtidige Krav i Resultatet vilde kunne hæmmes ved den Opfattelse af Egnens billige Priser, som møder hos de paa Stedet bosatte Medlemmer af Kommissionen.

Om det nu end ikke af Rigsdagens Forhandlinger kunde ses at have været indbefattet i den Overenskomst, hvorpaa Loven af 8de Maj 1894 er bygget, at de Midler, som eventuelt udfordres til Vedligeholdelse af de ved Afløsningen opstaaede »selvejende Kirker« ud over, hvad der kan udredes af de til disse Kirker henlagte Kapitaler, skulle tilvejebringes i Henhold til D. L. 2—22—64, i fornødent Fald altsaa ved særlig Ligning paa Menigheden, syntes dette dog i Ministeriets Cirkulærskrivelse til Stiftsovrighederne at være forudsat. Heller ikke i den Udsigt, der saaledes kunde være for Tiendeyderne til at maatte komme den Kirke til Hjælp, hvis Kapital de utilbørligt have nedsat, var der tilstrækkelig Grund til at haabe paa en retfærdig Behandling af Kirken fra deres Side, thi, bortset fra Uvisheden om det Tidspunkt, da en saadan Eventualitet vilde indtræde, vilde en Ligning paa Menigheden sandsynligvis blive at foretage paa Basis af dels Hartkorn, dels Formue og Lejlighed, og altsaa ikke ramme netop det tiendeydende Hartkorn, hvis Ejere derfor ville være tilbøjelige til at fæste Blikket paa den sikre Fordel, der under Tiendeafløsningen frembyder sig for dem.

Hvad Universitetets Kirker angik, havde Administrationen det saaledes i sin Magt for deres Vedkommende at tilvejebringe en saa retfærdig Tiendeafløsning, som det efter Vanskelighederne ved et rigtigt Skjøn over Forholdene overhovedet vilde være muligt at naa. At Menighederne kunne komme til at hjælpe, saafremt de til Universitetets Kirker henlagte Kapitaler endda skulde vise sig utilstrækkelige, at altsaa Statskassen paa dette Punkt vilde kunne opnaa en Lettelse ifølge Loven af 8de Maj 1894, vilde være en Følge af denne, som næppe var bleven forudset. Men netop denne Forandring for de nævnte Kirker, at de ikke længere havde Statskassen at ty til i alle de uforudsete og uforudselige Tilfælde, hvor Hjælp vilde kunne blive ønskelig ud over, hvad de eventuelle Kirke-Kapitaler kunde udrede, vilde være desto mere betænkelig, eftersom Lovgivningsmagten bestandig havde været rede til Bevillinger, naar det gjaldt at værne om de Kirker, der ere i Ly under Universitetet, og en Betragtning fra disse Kirkers Synspunkt vilde derfor støtte den Opfattelse, som ovenfor fra Universitetets Synspunkt var gjort gjældende, at nemlig en Afløsning saavel af Kirketiende som af

Kongetiende for Universitetet og Kommunitetet var absolut utilraadelig. Hvad Sorø Akademis Kirketiende angik, maatte den samme Opfattelse gjøre sig gjældende.

Kvæstors Erklæring blev tillige med de fra Kvæstor under 22de September 1894 modtagne Opgjørelser over Indtægter og Udgifter for hver af Universitetets 13 Landsbykirker for Finanssaarene 1862 - 63 til 1893—94, begge indbefattede, indsendte til Kirke- og Undervisningsministeriet af Konsistorium ved Skrivelser af 14de og 24de s. M., idet Konsistorium bemærkede, at det ganske skulde henholde sig til Kvæstors Udtalelser.

IV. Forsikring af Universitetets Samlinger mod Ildsvaade.

Efter at Konsistorium i Februar 1893 havde besluttet at gjenoptage det i Aaret 1884 rejste Spørgsmaal om Forsikring mod Ildsvaade af Universitetets Ejendele og Samlinger, jfr. Rigsdagstidende 1886—87 Tillæg B Sp. 349—52 og de som Bilag til en Finanslovbetænkning aftrykte Oversigter i samme Tillæg til Rigsdagstidende, indhentede Konsistorium Oplysninger fra de forskjellige Samlingers Bestyrelser om Samlingernes Værdi m. m. samt nedsatte derefter under 25de Maj 1893 et Udvalg, bestaaende af Professorerne, Dr. med. & phil. Jul. Thomsen, Dr. med. Reisz, Dr. phil. Holm, Referendarius consistorii, Dr. juris Deuntzer og Universitetskvæstor Hørring til at overveje og gjøre Forslag angaaende Forsikringen af de under Universitetet hørende Institutioners Ejendele.

I den af *Udvalget* under 6te Februar 1894 afgivne Erklæring bemærkedes følgende:

Ved de af Udvalget anstillede Undersøgelser havde det vist sig, at Kvæsturens Inventar m. m. allerede af Kvæstor var behørigt forsikret og at ligeledes Inventariet i Konsistoriums Kontorer var forsikret, medens Inventariet i Universitetets Hovedbygning og i Filialen i Skt. Pederstræde ventedes forsikret for ca. 30000 Kr., uden at det vilde være nødvendigt at søge nogen særlig Bevilling til Dækning af det dertil medgaaende ringe Præmiebeløb. Ligeledes havde det vist sig, at Bestyrerne af det kemiske, det psykofysiske, det statistiske og det bakteriologiske Laboratorium samt af den farmakologiske Samling havde forsikret disse Instituters Effekter og afholdt de i den Anledning fornødne ubetydelige aarlige Udgifter af de respektive Instituters Annua.

Hvad angik de større under Universitetet hørende Institutioner, hvis Samlinger ikke vare forsikrede, formente Udvalget, at der ikke burde tegnes Forsikring af de Dele af Samlingerne, som vare uerstattelige, da det, bortset fra, at det altid vilde være ganske vilkaarligt, til hvilken Værdi deslige Gjenstande ansættes, og at deres Forsikring kunde ventes at ville koste betydelige Beløb, fra Universitetets eller Videnskabens Standpunkt kun havde ringe Interesse, at der i Tilfælde af deres Undergang blev udredet en vis Pengesum, hvorimod det ikke kunde nægtes at være af stor Betydning, om man efter en Ildsvaade strax kunde paavise Midler, ved Hjælp af hvilke en tilintetgjort Samling, saa vidt det var muligt, atter kunde bringes tilveje, uden at det Offentlige i den Anledning behøvede at bringe særlige Ofre.

Udvalget havde imidlertid havt under Overvejelse ikke at blive staaende ved den angivne Grænse mellem erstattelige og uerstattelige Gjenstande, der iøvrigt maatte erkjendes ikke altid at kunne drages skarpt, men derimod i Stedet for at forsikre de førstnævnte at nøjes med en Forsikring af hver enkelt Samling for et saa stort Beløb, at man efter en Ildsvaade strax kunde tilvejebringe det til vedkommende Instituts daglige Drift og foreløbige Fortsættelse Fornødne. Men foruden at en saadan begrænset Forsikring muligvis vilde fremkalde særegne Vanskeligheder i Henseende til Forsikringskontrakternes Afslutning, og at det for de fleste Instituters Vedkommende ikke var let, eller endog umuligt at gjøre en saadan Sondring, vilde man derved opgive det Hovedformaal ved Forsikring at tilvejebringe en Art Reservefond til Retablering af tilintetgjorte Samlinger. Man havde saa meget mindre kunnet beslutte sig hertil, som de hoslagte Udtalelser fra de forskjellige Instituters Bestyrere viste, at disse ansaa det for rigtigst at forsikre efter den Grundsætning, at kun de uerstattelige Ting undtoges, og efter de af bemeldte Bestyrere opgivne Værdier, der, saavidt skjønnedes, i det hele vare passende, drejede det sig om en forholdsvis ikke stor aarlig Udgift. Man havde nemlig fra det kgl. oktrojerede almindelige Brandassurance-Kompagni modtaget Tilbud om Forsikring til følgende Satser:

Universitetsbibliotheket	$1\frac{1}{4}\frac{0}{100}$	p. a. (1000000 Kr.)	=	1250 Kr.	»	Ø.
Zoologisk Museum	$1\frac{1}{2}$	— — (780000 —)	=	1170 —	»	—
Hvalsamlingen i Universitetets Kjælder	$1\frac{2}{3}$	— — (300000 —)	=	500 —	»	—
Botanisk Haves Snedkerværksted	$3\frac{3}{4}$	— — (5600 —)	=	21 —	»	—
Botanisk Haves Samlinger . . .	$1\frac{1}{4}$	— — (197700 —)	=	247 —	12 —	—
Astronomisk Observatorium . .	$1\frac{1}{4}$	— — (120000 —)	=	150 —	»	—
Mineralogisk Museum	1	— — (400000 —)	=	400 —	»	—
Pathologisk Museum	2	— — (60000 —)	=	120 —	»	—
Den kirurgiske Instrument-samling	2	— — (35000 —)	=	70 —	»	—
Det normal-anatomiske Museum	2	— — (65000 —)	=	130 —	»	—
Det fysiologiske Laboratorium	$1\frac{1}{4}$	— — (50000 —)	=	62 —	50 —	—

Den aarlige Præmieudgift vilde herefter ialt blive... 4120 Kr. 62 Ø.

Det var imidlertid Udvalget klart, at saavel Ministeriet som Rigsdagen ikke vilde kunne tage Beslutning om nærværende Sags endelige Ordning, hvorved mange forskjellige Synspunkter kunde komme frem, uden efter en Overvejelse, der muligvis vilde tage længere Tid, og ligeledes vilde der, naar Forsikring virkelig skulde tegnes, være adskillige Spørgsmaal at afgjøre med Hensyn til Forsikringskontrakternes nærmere Indhold, ved hvilken Lejlighed da ogsaa en mulig Nedsættelse af Præmierne, der dog under alle Omstændigheder ikke kunde blive særdeles betydelig, kunde bringes paa Bane. Disse Forhandlinger med Assurandøren kunde dog ikke med Udsigt til Udbytte føres videre, end det allerede med betydeligt Arbejde for denne,

navnlig til Undersøgelse af Samlingernes særlige Forhold; var sket, forinden man var i Stand til virkelig at tegne Forsikringen, om end kun for et enkelt Aar. Paa den anden Side syntes man at kunne forene Hensynet til ikke at foregribe Sagens endelige Ordning gennem Lovgivningsmagtens Overvejelser og Hensynet til ikke at tøve længere med at iværksætte et Skridt — der i sig selv som et Supplement af den allerede bestaaende Forsikring af Instituternes Bygninger, og naar tillige den ved flere af Institutterne forhaanden værende Brandfare toges i Betragtning, vistnok burde foretages snarest muligt — naar man indskrænkede sig til at indstille, at der ved Finanslovens 3die Behandling søgtes bevilget det fornødne Beløb for Finansaaret 1894—95 til Assurancepræmie, foreløbig for et Aar, for saadanne Universitets-Samlinger, som hidtil ikke vare assurerede. Da Universitetets Konto 9. b. 1, Skatter, Afgifter og Assurancepræmie, efter de seneste Aars Regnskaber havde en betydelig aarlig Besparelse, vilde endog en Forhøjelse af denne Konto med 3500 Kr. i fornævnte Øjemed være tilstrækkelig.

Naar Udvalget havde ment, at uerstattelige Gjenstande ikke skulde forsikres, havde man ikke derved tabt af Syne, at de fleste af disse Gjenstande i Virkeligheden vare af overordentlig Vigtighed for Universitetet og Videnskaben, og at Tabet af dem ofte vilde være langt føleligere end de erstattelige Tings Undergang. Det var derfor af største Vigtighed, at den Skade, som en Ildsvaade kunde afstedkomme, ogsaa for de uerstattelige Tings Vedkommende søgtes afværget, saavidt ske kunde, og hertil haydes kun det Middel at sørge for deres brandsikre Opbevaring. I denne Henseende lode flere Instituter meget tilbage at ønske, og medens der nu vel blandt andet af Hensyn til den forestaaende Flytning ikke kunde være Tale om betydeligere Foranstaltninger ved Samlingerne paa kirurgisk Akademi, vilde der især ved Universitetsbibliotheket, men ogsaa ved botanisk Haves Samlinger og muligvis det zoologiske Museum være al Anledning til at optage dette Spørgsmaal. Udvalget foreslog derfor endvidere, at det blev indstillet til Ministeriet at søge tilvejebragt, ved Henvendelse til Bygningsinspektøren og tillige Brandinspektøren, de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til Sikring af Universitetets uerstattelige Gjenstande mod Brandfare.

Konsistorium bemærkede i Skrivelse af 7de Februar 1894, at det saavel i Begrundelse som i Resultat ganske sluttede sig til Udvalgets Erklæring, og indstillede, at der stilledes Forslag ved 3die Behandling af Finanslovforslaget for 1894—95, samt at de fornævnte Henvendelser maatte ske til Bygningsinspektøren og Brandinspektøren.

I Henhold til de af de tvende Sidstnævnte foretagne Undersøgelser blev der paa Finanslovforslaget for 1895—96 optaget Forslag om Bevillinger til Forandring af Snedkerværkstedet i Universitetets botaniske Have og Tilvejebringelsen af et brandfast Rum for de i Universitetsbibliotheket værende Haandskrifter og andre uerstattelige Sager, jfr. Rigsdagstidende 1894—95 Tillæg A Sp. 920—21 og Tillæg B Sp. 353—56 samt Beretningerne om Universitetsbibliotheket i Univ. Aarb. f. 1893—94 S. 527—28 og f. 1894—95 S. 847. Endvidere blev der, som omtalt i Univ. Aarb. f. 1892—93 S. 314—15 anbragt en Brandalarm i Universitetsbygningens Port.

Til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovforslaget for 1895—96, jfr. Rigsdagstidende 1894—95 Tillæg B Sp. 355—60, blev der stillet Forslag om Forhøjelse af Beløbet paa Universitetets Udgiftspost 9. b. 1., Skatter, Afgifter og Assurancepræmie, med 4100 Kr. til Forsikring af Samlingerne. Forslaget blev bevilget paa Finansloven for 1895—96, og Forsikringen er derefter blevet tegnet i det kgl. oktrojerede almindelige Brandassurance-Kompagni for Varer og Effekter og i Nye danske Brandforsikringsselskab.

B. Enkelte Foranstaltninger.

I. Universitetsbygningens Forskjønnelse m. m.

Da der til Fuldstændiggjørelsen af Universitetets Festsals kunstneriske Udsmykning endnu kun manglede et Maleri efter det tidligere valgte Æmne »Modtagelsen ved Landgangsbroen af de norske og svenske Naturforskere ved det nordiske Naturforskermøde i 1840 i Kjøbenhavn«, indberettede Konsistorium under 15de Juni 1893 til Kirke- og Undervisningsministeriet, at et af Konsistorium nedsat Udvalg havde udtalt, at det havde overvejende Betænkelse ved at anbefale en enkelt Kunstner og overlade ham Udførelsen af Maleriet og ligeledes maatte forkaste Tanken om en gentagen Konkurrence i en Skikkelse, hvori den havde været anvendt med Hensyn til de sidste Malerier i Festsalen, men at det derimod var blevet enigt om at anbefale en Henvendelse til en snævrere Kreds af Kunstnere, saaledes at hver af dem skulde indlevere en Skitse — med Hensyn til hvilken man, da der kun var Tale om fremragende Kunstnere, formentlig kunde nøjes med en ringere Grad af Udførelse — og uden Hensyn til Udfaldet skulde have et Vederlag af 500 Kr. Efter Udfaldet af de Henvendelser, Udvalget i saa Henseende havde gjort til forskellige ansete Kunstnere, maatte det anses for rimeligt, at 6 af dem vilde deltage i en saadan Konkurrence, og Udvalget havde derfor anbefalet Bevilgelsen af 3000 Kr. til Vederlag for Skitserne. Til dette Forslag havde Konsistorium ganske sluttet sig.

Paa Finanslovforslaget for 1894—95 blev derefter paa Universitetets Budget optaget under Udgiftspost 12 et Beløb af 3000 Kr. til fornævnte Konkurrence, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg A. Sp. 922—25. Forslaget blev bevilget paa Finansloven for samme Aar.

Da det ved nærmere Undersøgelser viste sig, at det turde have sine Vanskeligheder at finde fornødent historisk Materiale til fornævnte Billede, medens en saadan Vanskelighed mindre vilde frembyde sig i Henseende til Mødet af 1847, hvor derhos hele Mængden af Datidens nordiske Berømt-heder paa Naturvidenskabens Omraade havde været repræsenteret, blev der efter Konsistoriums Indstilling af 12te November 1893 af Ministeriet under 23de s. M. meddelt Tilladelse til, at Æmnet blev ændret til »en Scene fra det skandinaviske Naturforskermøde i Kjøbenhavn i 1847«.

Efter at der i April 1894 var rettet Henvendelse til de paagjældende Kunstnere om at indsende Skitser inden den 2den Januar 1895, modtog Konsistorium saadanne fra Figurmaler E. Henningsen og Professor L. Tuxen. Med Ministeriets Samtykke indtraadte i Bedømmelsesudvalget Professorerne